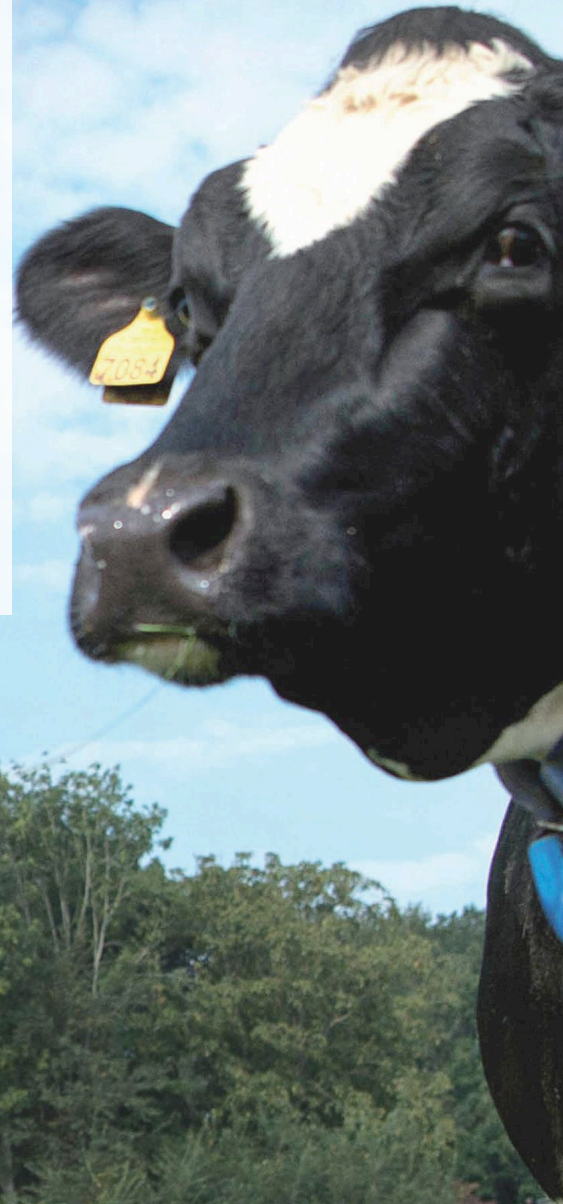

*Melkveehouder
Johannis de Lorm:
"De koeien rennen
iedere dag naar
buiten alsof het de
eerste keer is"*

VOOR HET EERST WEER NAAR BUITEN

Van op stal naar in de wei

Nadat de koeien van Johannis en Ida de Lorm-Hofsink en hun zoon Jan (18) vijf jaar op stal hadden gestaan, gingen ze begin dit jaar toch weer de wei in. Wat was hiervoor de reden? En waar liepen de veehouders tegenaan?

De melkkoeien van Johannis en Ida de Lorm-Hofsink uit Almkerk (NB) hadden het goed voor elkaar: ze waren sinds 2012 gehuisvest in een gloednieuwe, milieu- en diervriendelijke Integraal Duurzame Stal (IDS-stal) met twee melkrobots, altijd vrije toegang naar het voerhek, een automatische voerschuif, een voerrobot, rubberen, emissiearme vloeren, extra ruime ligboxen en grote loopruimten, automatische gordijnen, een geïsoleerd dak en een heleboel andere extra's. Bovendien vraten ze iedere dag vers gemaaid groen gras. En toch besloten de melkveehouders vijf jaar na de bouw van deze nieuwe stal om weer te gaan weiden.

Weidemelk

"Vóórdat we de nieuwe stal hadden weidden we de koeien ook", vertelt Johannis. "De oude stal stamde nog uit 1979, met minder licht en kleine maten. Het weiden was toen veel gemakkelijker. 's Morgens na het melken deed ik de koeien de wei in en 's avonds voor het melken kwamen ze weer naar binnen. Na een hele winter in die oude stal waren de koeien er in april ook wel aan toe om weer naar buiten te gaan." "En ik ook," voegt hij daar lachend aan toe. Met de komst van de IDS-stal met optimaal klimaat en melkrobots veranderde dat. Er was geen noodzaak meer om buiten een frisse neus te halen. "We hadden toen nog 110 melkkoeien en die hadden het supergoed: uit het verse, groene gras haalden ze elke dag 12 kilo droge stof."

Door de GVE-regeling moesten de veehouders terug naar 92 koeien. En die lopen nu zes uur per dag buiten. “Als ze daar 4 tot 6 kilo droge stof opvreten, dan is het op. Maar nu is het wel weidemelk en die levert ons een toeslag van 1,5 cent per kilo melk op”, aldus Johannis. “Maar weidegang is ook goed voor de beweging en klauwgezondheid.”

De veehouders leveren hun melk aan Zuivelfabriek De Graafstroom, waar zij, via Zuivelcoöperatie DeltaMilk, samen met ruim 150 andere melkveehouders mede-eigenaar van zijn. “Deltamilk wil het liefst alleen nog maar weidemelk en daarom stimuleren ze weidegang”, licht de veehouder hun besluit verder toe.

Leren grazen

Als je voor het eerst of na lange tijd weer gaat weiden, vraagt dat soms enige voorbereiding. “Aan de omheining hoefde ik gelukkig niet veel te doen, want die stond er nog” vertelt Johannis. “Ik heb alleen alle stroomdraden opnieuw moeten bevestigen.” De eerste keer dat de koeien naar buiten gingen verliep zonder problemen. “We hadden de looproute achter de stal met rood-wit lint afgezet, allerlei blokkades gemaakt en we lieten ze na de robot rustig aan één voor één naar buiten. Wij stonden achter de draad en ze liepen eigenlijk zo de goede kant op.” De koeien daarna weer naar binnen laten komen bleek een heel ander verhaal. “Ze wisten het gewoon niet meer! Samen met mijn zus en zwager hebben we ze weer naar binnen moeten drijven.” Sommige koeien moesten eerst nog leren grazen. Johannis: “De oude koeien wisten het nog wel en die lopen nu ook nog het liefst buiten. En bij de vaarzen die nog nooit buiten waren geweest is er nu een groepje dat we altijd ’s avonds laat nog van het land moeten halen.” Het duurde uiteindelijk ruim een maand voor het allemaal goed liep. “We zagen er van te voren best tegenop, maar het is uiteindelijk toch goed gelukt.”

Voorkomen

Het bedrijf van Johannis en Ida heeft alle dierziektevrij-statussen en dat willen ze graag zo houden. Om die reden drinken de koeien niet uit de sloten rond het weiland. “Ook al is het mooi schoon, je weet nooit wat ze via dat water kunnen oplopen”,

“Sommige koeien moesten nog leren grazen”

aldus Johannis. “We hebben hier net buiten de stal een paar waterbakken staan, die gewoon via de waterleiding worden gevuld. Dat werkt prima.”

Als koeien na lange tijd of voor het eerst weer buiten lopen zijn ze vaak gevoeliger voor worminfecties. Daarom liet de veehouder via Worminfecties Tankmelk bij GD melkmonsters onderzoeken op antistoffen tegen wormen. “Ik denk”, zegt Johannis, “dat onze koeien, omdat ze bij ons vers groen gras vraten, toch ooit wel een keer een lichte longwormbesmetting hebben gehad en daardoor weerstand hebben opgebouwd. Alle uitslagen waren namelijk gunstig.” Dat betekent niet dat de melkveehouder verder geen maatregelen neemt. “Toen ik nog gras maaide en voerde, had ik altijd schoon en fris gras. Er zat geen mest in en er was niet overheen gelopen en dat is nu anders. Enerzijds heb

je daardoor meer kans op maagdarmpwormen, maar ze nemen het gras ook slechter op.” Daarom zet Johannis de koeien zoveel mogelijk steeds op schone weiden, en niet op een stuk waar ze daarvoor al twee of drie keer hebben gelopen. Na het weiden maait hij het weiland eerst, zodat het gras voor de volgende koeien die daar grazen weer fris en schoon is.

Celgetal

Johannis vertelt dat de koeien sinds hij is gaan weiden wat minder stabiel zijn in de melkproductie. “Toen ze nog binnen stonden hadden ze iedere dag hetzelfde rantsoen. Ik wist precies wat erin ging. Nu is de voeropname heel wisselend. Als het regent hebben ze bijvoorbeeld geen zin om te vreten.” Het weer heeft overigens ook invloed op de koeien zelf. Als het kwik boven de 25 graden stijgt daalt de melkproductie, terwijl het celgetal kan stijgen. Koeien hebben met warm weer behoefte aan schaduw of een koele stal, en voldoende vers drinkwater. Bij hoge temperaturen blijven ze dus binnen en gaan ze ‘s avonds naar buiten. “Afgelopen zomer was het een week lang flink warm. Het celgetal schoot omhoog van 100, 110 naar 150. Toen heb ik de draad opengelaten. Zodra ze vrij in en uit konden lopen, zakte het celgetal weer.”

Twee keer goud

Na vijf jaar werken in de IDS-stal was Johannis behoorlijk ‘pro-stal’ geworden, zoals hij dat zelf noemt. “En nu moet ik wel weer pro-weide worden”, zegt hij. Maar het helpt hem dat de koeien er plezier in lijken te hebben. “Ze rennen iedere dag naar buiten alsof het de eerste keer is.” Lachend zegt hij daar achteraan: “Alleen als ik de draad er niet voor doe zijn ze drie kwartier later weer binnen.”

“Toen het van de zomer een week zo warm was, schoot het celgetal omhoog”

Toch zijn Johannis, Ida en hun zoon Jan inmiddels best trots op hun weidemelk. De Graafstroom deed begin september voor het eerst mee aan de 156e editie van de Global Cheese Awards in Engeland, met 30+ en 48+ kazen, en ze wonnen meerdere prijzen, waaronder twee keer goud. “Dat vond ik toch best wel mooi”, zegt Johannis glunderend. “We maken met z’n allen toch een goeie kwaliteit melk en kaas. En als je daarmee in de prijzen valt, is dat een mooie beloning voor ons werk.”